

بسمه تعالی

۱- فی وصیة النبی ﷺ لعلی ﷺ قال یا علی: لا ینبغی للرجل العاقل ان ینكون ظاعناً الا فی ثلاث مرمة لمعاش او تزود لمعاد او لذة فی غیر محرم.

رسول اکرم ﷺ در وصایای خود به حضرت علی ﷺ فرموده: سزاوار نیست انسان عاقل به سفر برود مگر برای سه منظور: یا برای تجارت و تحصیل درآمد و اصلاح معاش، یا برای نیل به کمالات معنوی و تعالی روح و ذخیره معاد، یا برای تفریح و تفرج و جلب لذات مباح.

(سنن النبی الاکرم ﷺ ج ۲۷، ص ۱۲؛ روایات تربیتی، ج ۲، ص ۱۳۷)

۲- قال رسول الله ﷺ: السفر میزان القوم.

سفر وسیله سنجیدن مردم است.

(مکارم الاخلاق، ص ۲۴۰)

۳- قال النبی ﷺ: سافروا فانکم ان لم تغنموا مالاً اُفدتم عقلاً.

مسافرت کنید؛ زیرا شما اگر در سفر مالی بدست نیاوردید، عقل و تجربه بدست می آورید.

(مکارم الاخلاق، ص ۲۴۰)

۴- قال الصادق ﷺ: ليس من المروءة أن يحدث الرجل بما يلقى في السفر من خير أو شر.

از جوانمردی نیست که انسان خوبی و بدی که در سفر دید، بازگو کند.

(وسائل، ج ۵، ص ۴۰۳)

۵- قال لقمان لابنه: كن لاصحابك موافقاً الا في معصية الله.

لقمان به فرزندش فرمود: (در مسافرت) با یاران هم رأی و موافق باش، الا در اموری که موجب معصیت خدا باشد.

(بحار ج ۷۳ ص ۲۷۵)

۶- قال الصادق عليه السلام: المروة في السفر كثرة الزاد و طيبة و بذله لمن كان معك و كتمانك على القوم سرهم بعد مفارقتك اياهم و كثرة المزاح في غير ما يسخط الله عزوجل.

جوانمردی در مسافرت: توشه فراوان و خوب همراه داشتن، و به همراهان بخشیدن، و اسرار و رازهای آنان را پس از جدا شدن پوشیده داشتن، و بسیار با آنان شوخی نمودن است؛ مشروط به این که در معصیت خدا نباشد.

(بحار ج ۷۳ ص ۲۶۶)

۷- قال اميرالمؤمنين عليه السلام: المروة في السفر قلة الخلاف على من صحبتك و كثرة ذكر الله عزوجل.

جوانمردی در مسافرت، کمتر مخالفت ورزیدن با همراهان و بسیار یاد خدا نمودن است. (همان)

آداب سفر عليه السلام

۱- گفتن « بسم الله الرحمن الرحيم »

۲- همراه برداشتن وسایل مورد نیاز مانند لباس مناسب، مسواک، حوله، نخ و سوزن، داروهای مورد نیاز و دیگر وسایل شخصی.

۳- صدقه دادن

۴- تنظیم برنامه مسافرت به گونه‌ای که به وظایف شرعی و فرایض دینی لطمه وارد نشود.

۵- خواندن آیت الکرسی

۶- ذکر خدا، صلوات بر محمد و آل محمد عليه السلام

۷- خوش اخلاقی، صبر و حوصله و بردباری

۸- برخورد و معاشرت همراه با کرامت و طراوت، شادابی و تبسم با دوستان و همراهان.

۱۶- خواندن دعای سفر:

امام صادق علیه السلام خواندن دعای زیر را در سفر سفارش فرموده‌اند:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَسِيرِي عِبْرًا وَصَمْتِي تَفْكَرًا وَكَلَامِي ذِكْرًا»

خدایا! مسیر مرا درس عبرت، و خاموشی و سکوت مرا تفکر، و اندیشه و سخنانم را ذکر خودت قرار بده.

۱۷- تنها سفر نکردن، [و انتخاب افراد خوب و متدین بعنوان همسفر]

۱۸- آوردن سوغاتی (هر چند مختصر) به هنگام بازگشت از سفر.

آن سفر کرده که صدقاً نادر دل بهره‌اوست

حرکجا هست خدایا به سلامت دارش

۹- رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: اگر سه نفر با هم مسافرت می‌کنند، نماز جماعت تشکیل دهند و یک نفر را از میان خود به عنوان مسؤول معین نمایند.

۱۰- کمک به همسفران و خدمت به آنها. رسول اکرم صلی الله علیه و آله هم در سفرها کار و خدمتی را به عهده می‌گرفت و انجام می‌داد و می‌فرمود: خداوند از کسی که در میان جمعی به سهم خود کار نکند، راضی نیست.

۱۱- مشورت در کارها و پذیرفتن پیشنهادهای خوب همسفران

۱۲- شریک نمودن دیگران در امکانات و غذا و ...

۱۳- دوری از سخنان لغو و بیهوده، غیبت و ...

۱۴- مزاح و شوخی (به اندازه که به گناه گرفتار نشویم).

۱۵- همراهی و هماهنگی با دوستان در حرکت، توقف، خرج کردن و هر کار دیگر (جز در مورد گناه و نافرمانی خدا) و پرهیز از تکروی.